

2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis

P9\_TA(2020)0327

## EP rinkimų rezultatų apžvalga

**2020 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento rezoliucija „EP rinkimų rezultatų apžvalga“ (2020/2088(INI))**  
(2021/C 425/11)

*Europos Parlamentas,*

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), ypač į jos 10 ir 14 straipsnius ir 17 straipsnio 7 dalį,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 20 ir 22 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 21 ir 39 straipsnius ir 52 straipsnio 1 dalį,
- atsižvelgdamas į Deklaraciją dėl Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 6 ir 7 dalių, pridėtą prie Tarpvyriausybinės konferencijos, kurioje priimta Lisabonos sutartis, baigiamojo akto,
- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, ypač į jos 21 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, ypač į jo 25 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją, ypač į jos 29 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 1-ą principą,
- atsižvelgdamas į 2018 m. liepos 13 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2018/994, kuriuo iš dalies keičiamas prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtas Aktas dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise <sup>(1)</sup>,
- atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 28 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą (ES) 2018/937, kuriuo nustatoma Europos Parlamento sudėtis <sup>(2)</sup>,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2018/767, kuriuo nustatomas atstovų į Europos Parlamentą devintųjų rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise laikotarpis <sup>(3)</sup>,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/673, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo <sup>(4)</sup>,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2019/493, kuriuo dėl patikrinimo procedūros, susijusios su asmens duomenų apsaugos taisyklių pažeidimais per rinkimus į Europos Parlamentą, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 <sup>(5)</sup>,
- atsižvelgdamas į iš dalies pakeistą Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių <sup>(6)</sup>,

<sup>(1)</sup> OL L 178, 2018 7 16, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL L 165 I, 2018 7 2, p. 1.

<sup>(3)</sup> OL L 129, 2018 5 25, p. 76.

<sup>(4)</sup> OL L 114 I, 2018 5 4, p. 1.

<sup>(5)</sup> OL L 85 I, 2019 3 27, p. 7.

<sup>(6)</sup> OL L 304, 2010 11 20, p. 47.

2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis

- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos rinkimų teisės reformos <sup>(7)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos veikimo gerinimo remiantis Lisabonos sutarties teikiamomis galimybėmis <sup>(8)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2017 m. vasario 16 d. rezoliuciją dėl galimų dabartinės Europos Sąjungos institucinės sąrangos pakeitimų ir korekcijų <sup>(9)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2018 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatomas atstovų į Europos Parlamentą devintųjų rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise laikotarpis, projekto <sup>(10)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2018 m. vasario 7 d. rezoliuciją dėl Europos Parlamento sudėties <sup>(11)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2019 m. liepos 16 d. sprendimą dėl Komisijos pirmininko rinkimų <sup>(12)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2019 m. spalio 10 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į rinkimus bei dezinformacijos vykstant nacionaliniams ir Europos demokratiniais procesams <sup>(13)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2019 m. vasario 13 d. rezoliuciją dėl diskusijos dėl Europos ateities padėties <sup>(14)</sup>,
  - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 18 d. sprendimą dėl specialiojo komiteto dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinis procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, sudarymo ir įgaliojimų, narių skaičiaus ir įgaliojimų trukmės nustatymo <sup>(15)</sup>,
  - atsižvelgdamas į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) 2019 m. kovo mėn. informacinį pranešimą „Tikrosios neįgalųjų teisės balsuoti Europos Parlamento rinkimuose“,
  - atsižvelgdamas į Tarpparlamentinės sąjungos (IPP) darbą lyčių lygybės srityje, ypač į jos veiksmų planą, skirtą į lyčių aspektą atsižvelgiantiems parlamentams,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0211/2020),
- A. kadangi per 2019 m. Europos Parlamento rinkimus nustatytas didžiausias rinkėjų aktyvumas bent per pastaruosius 20 metų, t. y. 50,66 proc. (padidėjo aštuoniais procentiniais punktais, palyginti su 2014 m.), ir tai yra teigiamas ženklas, kad Europos piliečiai vis labiau domisi pokyčiais ES lygmeniu ir kad jie mano, jog ES teisės aktai daro poveikį jų kasdienybei; kadangi vis dėlto šis skaičius slepia didelių valstybių narių skirtumus, susilaikiusiųjų skaičius išliko didelis, todėl reikia dėti daugiau pastangų siekiant padidinti dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose;
- B. kadangi atsižvelgiant į „Eurobarometro“ apklausos, kurią Parlamentas užsakė po 2019 m. Europos Parlamento rinkimų, rezultatus matyti, kad ekonomikos būklė ir aplinka buvo du pagrindiniai rinkėjų prioritetai, o tai aiškiai rodo, kad Europos Parlamento rinkimuose dalyvavę piliečiai pageidauja daugiau veiksmų ES lygmeniu šiose dviejose politikos srityse, kuriose ES ir nacionalinės valdžios institucijos dalijasi kompetencija <sup>(16)</sup>;

<sup>(7)</sup> OL C 366, 2017 10 27, p. 7.

<sup>(8)</sup> OL C 252, 2018 7 18, p. 215.

<sup>(9)</sup> OL C 252, 2018 7 18, p. 201.

<sup>(10)</sup> OL C 390, 2019 11 18, p. 170.

<sup>(11)</sup> OL C 463, 2018 12 21, p. 83.

<sup>(12)</sup> Priimti tekstai, P9\_TA(2019)0002.

<sup>(13)</sup> Priimti tekstai, P9\_TA(2019)0031.

<sup>(14)</sup> Priimti tekstai, P8\_TA(2019)0098.

<sup>(15)</sup> Priimti tekstai, P9\_TA(2020)0161.

<sup>(16)</sup> „Eurobarometro“ apklausa Nr. 91.5 „2019 m. porinkiminius tyrimas: ar Europos Parlamento rinkimai pasiekė naują lygį?“ (angl. *The 2019 Post-Electoral Survey – Aave European Elections Entered a New Dimension?*), Europos Parlamentas, 2019 m. rugsėjo mėn.

**2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis**

- C. kadangi tinkamas rinkimų sistemos pasirinkimas sudaro tinkamas sąlygas piliečiams tikėti savo pagrindine demokratine teise balsuoti už demokratinius atstovus, o politiniams atstovams išklausti savo rinkėjus ir atstovauti jų interesams, ir taip sukuria piliečių veiksmingumą;
- D. kadangi atsižvelgiant į „Eurobarometro“ apklausą, didesnę rinkėjų aktyvumą iš dalies lėmė aktyvesnis jaunimo dalyvavimas, nors vis dar labiau linkusių balsuoti tarp vyresnių nei 40 metų amžiaus asmenų; kadangi daugiau kaip 50 proc. jaunuolių balsavo atlikdami pilietinę pareigą ir reaguodami į ypatingą klimato padėtį;
- E. kadangi nuolatinis pilietinės visuomenės dalyvavimas buvo itin svarbus prieš Europos Parlamento rinkimus vedant Europai palankų diskursą;
- F. kadangi didesnis rinkėjų aktyvumas taip pat buvo susijęs su jaunosios kartos balsus gaunančių proeuropietišku partijų laimėjimais, kurie prisidėjo prie Europai palankios daugumos Europos Parlamente, tačiau euroskeptikų, populistų ir nacionalistinių judėjimų, kurie kelia grėsmę ES integracijos projektui, rezultatai turėtų būti laikomi išpėjimu;
- G. kadangi didesnis rinkėjų aktyvumas taip pat rodo, jog ES piliečiai nori, kad ES veiktų greitai ir priimtų veiksmingus sprendimus tokiais svarbiais klausimais kaip užimtumas, pragyvenimo išlaidos, socialinis dempingas, klimato kaita, migracija, pagrindinių teisių apsauga ir demokratizacija;
- H. kadangi turime veiksmingiau ir aktyviau naudotis visomis komunikacijos priemonėmis, įskaitant skaitmenines technologijas, kad paskatintume stiprią sąsają tarp ES lygmeniu priimamų politinių sprendimų ir rinkėjų ryšio su ES institucijomis;
- I. kadangi Europos Parlamento narių lyčių lygybė padidėjo (41 proc. moterų 2019 m., palyginti su 37 proc. 2014 m.), lyčių pusiausvyra Parlamente dar nepasiekta; kadangi po šiais skaičiais slepiasi dideli valstybių narių skirtumai ir daugybė problemų, kurias dar reikia įveikti norint pasiekti lyčių lygybę;
- J. kadangi Ursula von der Leyen yra pirmoji Europos Komisijos pirmininkė moteris; kadangi jos Komisijoje 13 narių yra moterys, o tai didžiausia Komisijos narių moterų dalis per visą istoriją;
- K. kadangi įvairialypei ir daugiakultūrei Europos visuomenei turi būti geriau atstovaujama Europos Parlamente;
- L. kadangi 15 valstybių narių vis dar ribojamos neįgaliųjų balsavimo teisės, taip užkertant kelią prasmingam šių piliečių dalyvavimui ir atstovavimui demokratiniuose procesuose; kadangi manoma, jog dėl nacionalinių taisyklių per paskutinius Europos Parlamento rinkimus apie 800 000 ES piliečių negalėjo pasinaudoti teise balsuoti dėl savo negalios ar psichikos sveikatos sutrikimų;
- M. kadangi dėl tokių veiksnių kaip demografiniai pokyčiai ir mūsų visuomenės senėjimas padaugės žmonių, gyvenančių ilgalaikės priežiūros įstaigose ir ligoninėse; kadangi daugelyje valstybių narių reikėtų skatinti plačiau naudoti specialius oficialius susitarimus, skirtus tokiems asmenims;
- N. kadangi registracijos į rinkėjų sąrašus terminai įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi ir svyruoja nuo 90 iki 3 dienų iki rinkimų; kadangi EESRK informaciniame pranešime dėl tiktų neįgaliųjų teisių balsuoti Europos Parlamento rinkimuose rekomenduojama rinkėjų sąrašus patvirtinti ne anksčiau kaip likus dviem savaitėms iki rinkimų;
- O. kadangi, remiantis Europos nacionalinių organizacijų, dirbančių su benamiais, federacijos (pranc. FEANTSA) ir fondo „Abbé-Pierre“ parengta bendra ataskaita<sup>(17)</sup>, ES yra bent 700 000 benamių ir beveik 9 mln. namų ūkių gyvena visiškai netinkamame būste; kadangi per 10 metų šis skaičius išaugo 70 proc.; kadangi benamiams labai sunku balsuoti;

<sup>(17)</sup> FEANTSA ir fondas „Abbé-Pierre“, „Penktoji būsto atskirties Europoje 2020 m. apžvalga“, 2020 m. liepos mėn.

2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis

- P. kadangi 1976 m. Rinkimų akto reforma, kuriai Europos Parlamentas pritarė 2018 m. liepos 4 d. teisėkūros rezoliucija dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas prie 1976 m. rugsėjo 20 d. Tarybos sprendimo 76/787/EAPB, EEB, Euratomas pridėtas Aktas dėl Europos Parlamento narių rinkimų remiantis tiesiogine visuotine rinkimų teise, projekto <sup>(18)</sup>, trijose valstybėse narėse iki šiol nėra galutinai ratifikuotas;
- Q. kadangi Parlamentas turėtų toliau teikti pasiūlymus dėl Rinkimų akto pakeitimų, kuriuos dar turi ratifikuoti kai kurios valstybės narės, energingai ir primygtinai ragindamas nustatyti vienodas Europos rinkimų taisykles;
- R. kadangi pagal 2019 m. Europos Parlamento rinkimų rezultatus yra nauja parlamentinė dauguma, kurią sudaro įvairios frakcijos, aiškiai turinčios Europai palankią tapatybę;
- S. kadangi per 2019 m. rinkimus Komisijos pirmininkė nebuvo išrinkta iš pagrindinių kandidatų, taigi buvo žengtas žingsnis atgal palyginti su 2014 m. pradėtu procesu, todėl pasitikėjimas juo sumažėjo; kadangi Komisijos pirmininko rinkimai priklauso nuo Europos Parlamento narių paramos; kadangi tik kai kurie Europos Parlamento rinkimuose dalyvavę ES piliečiai manė, kad jų balsas gali turėti įtakos renkant Komisijos pirmininką, ir pabrėžė, kad reikia ES piliečius geriau informuoti apie šį procesą;
- T. kadangi pagrindinių kandidatų procesas dar nėra iki galo išplėtotas; kadangi, be kita ko, pagrindiniai kandidatai neturi galimybės oficialiai bolotiruotis, kas leistų visiems Europos rinkėjams balsuoti už pageidaujama pagrindinį kandidatą ir žinoti kandidatus į Komisijos pirmininkus bei kaip juos renkasi Europos politinės partijos; kadangi Parlamentas šį klausimą iškėlė savo 2018 m. vasario 7 d. sprendime dėl pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių peržiūros <sup>(19)</sup>;
- U. kadangi būtina skubiai reformuoti pagrindinių kandidatų sistemą, išsamiai ją apsvarstant konferencijoje dėl Europos ateities, atsižvelgiant į proporcingą Europos rinkimų sistemos pobūdį, ir ji turi būti parengta, kad ją būtų galima taikyti per kitus 2024 m. vyksiančius Europos Parlamento rinkimus; kadangi šie svarstymai taip pat turėtų apimti Komisijos ir jos pirmininko realų politinį vaidmenį ir visus susijusius Sąjungos sprendimų priėmimo proceso pakeitimus;
- V. kadangi tik 8 proc. apklausos respondentų teigė, kad jie balsavo per paskutinius rinkimus, siekdami daryti įtaką kito Komisijos pirmininko pasirinkimui <sup>(20)</sup>, pabrėžia, kad Komisijos pirmininko atrankos procesas turi būti nedelsiant paaikšintas ir kad jis turi būti skaidresnis rinkėjams;
- W. kadangi instituciniai pasiūlymai, pvz., tarpvalstybiniai sąrašai, kaip Parlamentas nurodė savo 2018 m. vasario 7 d. rezoliucijoje dėl Europos Parlamento sudėties siekiant, kad ES politinės partijos ir judėjimai aktyviau dalyvautų Europos Parlamento rinkimuose, kad Taryba būtų pertvarkyta į antruosius Sąjungos teisėkūros rūmus, kaip siūloma EP 2017 m. vasario 16 d. rezoliucijoje dėl galimų dabartinės Europos Sąjungos institucinės sąrangos pakeitimų ir korekcijų, arba kad būtų nustatyta galimybė Europos politinėms partijoms ir judėjimams sudaryti rinkimų koalicijas, o tai padėtų Europos Parlamento rinkimus iš esmės paversti visuotiniais rinkimais, palyginti su dabartine padėtimi, kai vykdomi 27 atskiri nacionaliniai rinkimai;
- X. kadangi Europos Parlamento vykdomas interesų deklaracijų nagrinėjimas ir paskirtųjų Komisijos narių klausymai buvo svarbus žingsnis didinant Komisijos atskaitomybę Parlamentui ir visuomenei apskritai; kadangi šį procesą galima ir reikėtų ateityje toliau tobulinti;
- Y. kadangi tiek valstybių narių, tiek ES lygmenimis demokratiniais procesams poveikį darė užsienio valstybės, kartais drauge su vidaus subjektais ir norėdamos įtakoti rinkimų rezultatus bei susilpninti Sąjungą; kadangi ES institucijų nustatyti mechanizmai, pvz., Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas ir per rinkimus naudojama Skubių pranešimų sistema, padėjo sumažinti užsienio subjektų kišimąsi rinkimų kampanijos metu;

<sup>(18)</sup> OL C 118, 2020 4 8, p. 246.

<sup>(19)</sup> OL C 463, 2018 12 21, p. 89.

<sup>(20)</sup> Eurobarometras Nr. 91.5, 2019 m. rugsėjo mėn.

**2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis**

- Z. kadangi Komisijos prašymai socialinės žiniasklaidos platformoms prieš rinkimus sukėlė painiavą ir turėjo nenumatytų pasekmių, pvz., Europos masto politinės reklamos draudimas, kuris yra vienas iš pagrindinių būdų Europos politinėms partijoms siekti rinkėjų pripažinimo per Europos Parlamento rinkimų kampanijas; kadangi ypač šiuo klausimu institucijos turėtų parengti tarpinstitucinį požiūrį siekiant padaryti teigiamą poveikį rinkimų proceso saugumui ir stabilumui; kadangi Praktikos kodeksas yra visiškai savanoriškas ir jame daugiausia dėmesio skiriama skaidrumui, o ne faktinėms riboms, pvz., tikslinei politinei reklamai;
- AA. kadangi Europos politinės partijos ir fondai yra pagrindiniai sėkmingų Europos politinių diskusijų tarpininkai ir turėtų būti labiau matomi tiek per Europos Parlamento rinkimus, tiek po jų; kadangi dėl šio svarbaus vaidmens Europos politinės partijos ir politiniai fondai turėtų užtikrinti kuo didesnę savo valdomų lėšų, ypač ES biudžeto lėšų, finansinį skaidrumą;
- AB. kadangi Europos politinės partijos susiduria su įvairiais rinkimų į Europos Parlamentą kampanijų apribojimais, įskaitant ribotas galimybes finansuoti kampanijas ir dalytis veikla su nacionalinėmis partijomis narėmis, taip pat joms draudžiama rengti kampanijas nacionaliniuose referendumuose Europos klausimais;
- AC. kadangi prieš Europos Parlamento rinkimus atsiradusios naujos politinės partijos ir judėjimai parodė piliečių susidomėjimą politinėmis inovacijomis;
- AD. kadangi skirtingos nacionalinės partijų steigimo ir dalyvavimo Europos Parlamento rinkimuose taisyklės tebėra didelė kliūtis politinėms inovacijoms ir tikrai visos Europos masto politinėms diskusijoms;
- AE. kadangi pranešta, jog dėl rinkėjų registracijos tvarkos Jungtinėje Karalystėje apie milijoną ES piliečių neteko galimybės pasinaudoti savo teise balsuoti Europos Parlamento rinkimuose;
1. palankiai vertina didesnę rinkėjų aktyvumą 2019 m. Europos Parlamento rinkimuose, jis rodo, kad mažėjančio rinkėjų aktyvumo Europoje tendencija gali būti pakeista, tačiau kartu reiškia nusivylimą dėl to, kad vis dar labai daug rinkėjų nedalyvavo rinkimuose ir kad visoje ES beveik pusė visų reikalavimus atitinkančių rinkėjų nebalsavo; pripažįsta svarbų ES institucijų ir pilietinės visuomenės organizacijų vadovaujamų kampanijų, visų pirma Parlamento kampanijos „Ši kartą balsuosiu“, vaidmenį siekiant padidinti rinkėjų aktyvumą; pabrėžia, kad reikia imtis daugiau veiksmų vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis skatinant rinkėjus dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose; mano, kad atsižvelgiant į didesnę rinkėjų aktyvumą matyti, jog vis didesnė piliečių dalis mano, kad ES lygmuo yra tinkamas sprendžiant mūsų laikų problemas, tokias kaip ekonomika ir tvarus augimas, klimato kaita ir aplinkos apsauga, socialinė ir lyčių nelygybė, skaitmeninė revoliucija, parama laisvei, žmogaus teisėms ir demokratijai, demografija ir geopolitiniai sunkumai, pavyzdžiui, migracija ir užsienio politika, saugumas ir ES vaidmuo pasaulyje; todėl ragina visas ES institucijas priimti atsakomybę ir vykdyti įgaliojimus, kuriuos joms tiesiogiai ar netiesiogiai suteikė piliečiai;
  2. yra įsitikinęs, kad rinkėjų aktyvumo didėjimo tendencija gali toliau tęstis, jeigu bus sustiprintas rinkėjų ir kandidatų ryšys ir atskaitomybė ir valstybėse narėse bus diskutuojama dėl ES masto iššūkių ir politinių programų;
  3. palankiai vertina tai, kad jaunimas daug aktyviau dalyvauja rinkimuose; dar kartą ragina Tarybą ir Komisiją rengiant viešąsias konsultacijas ir konferenciją dėl Europos ateities atsižvelgti į jiems rūpinčius klausimus, kurie yra itin svarbūs ateinančių kartų gyvenimui; siekiant dar labiau padidinti jaunų rinkėjų dalyvavimą rekomenduoja valstybėms narėms apsvarstyti minimalaus rinkėjų amžiaus suderinimo klausimą;
  4. palankiai vertina po paskutinių rinkimų Parlamente pagerėjusią lyčių pusiausvyrą; vis dėlto pabrėžia, kad dar yra ką tobulinti siekiant Parlamentą tikrai subalansuoti lyčių požiūriu, ir pripažįsta, kad tarp valstybių narių esama didelių skirtumų – nuo daugiau kaip 50 proc. išrinktų moterų iki nei vienos Europos Parlamento narės; ragina valstybes nares ir Sąjungos institucijas imtis visų reikiamų priemonių siekiant remti vyrų ir moterų lygybės principą viso rinkimų proceso metu; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad svarbu, jog kandidatų sąrašuose būtų užtikrinama lyčių pusiausvyrą; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su Parlamentu ir kitomis institucijomis, pvz., Venecijos komisija, parengti rekomendacijas

2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis

valstybėms narėms siekiant padidinti moterų skaičių Europos Parlamente, ir ragina pradėti taikyti kandidatų sąrašus, kuriuose būtų vienodai vyrų ir moterų kandidatų, galinčių gauti mandatus, pavyzdžiui, sudarant paritetinius sąrašus ar kitais lygiaverčiais metodais, nes daugelyje valstybių narių nėra teisės aktų, kuriais būtų užtikrintos lygios politinės galimybės rinkimuose;

5. pažymi, kad tik keli Europos Parlamento nariai priklauso etninėms, kalbinėms ir kitoms mažumoms<sup>(21)</sup>; mano, kad kova su rasizmu ir atskirties bei diskriminacijos panaikinimas yra pareiga, kylanti iš ES vertybių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos; pabrėžia, kad reikia daugiau nuveikti nacionaliniu ir Europos lygmenimis siekiant dar daugiau mažumoms priklausančių asmenų įtraukti į rinkimų sąrašus ir išrinkti, ir ragina valstybes nares bei politines partijas, dalyvaujančias Europos Parlamento rinkimuose, imtis aktyvių priemonių siekiant, kad būtų geriau atstovaujama nepakankamai atstovaujamoms grupėms;

6. atsižvelgdamas į tai primena, kad romai susiduria su ypatingais sunkumais politinio dalyvavimo srityje, ypač kalbant apie galimybę pasinaudoti rinkėjų registracijos procedūromis, be kita ko, dėl to, kad jie neturi tapatybės dokumentų; ragina valstybes nares gerinti romų kilmės rinkėjų švietimą ir balsavimo aktyvumą;

7. pažymi, kad būtų galima pateikti panašių rekomendacijų dėl neigalių piliečių teisės rinkti ir teisės būti išrinktam įgyvendinimo; su dideliu susirūpinimu primena, kad visoje Sąjungoje apie 800 000 neigalių piliečių 2019 m. negalėjo balsuoti dėl nacionalinių taisyklių; ragina valstybes nares aktyviau keistis geriausia patirtimi siekiant pagerinti neigaliųjų galimybes patekti į rinkimų apylinkes; atkreipia dėmesį į tai, kad neigaliams rinkėjams praktinė balsavimo tvarka yra tokia pat svarbi kaip ir galimybė gauti informaciją arba patekti į rinkimų apylinkes;

8. primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad visi balsavimo teisę turintys asmenys, įskaitant ne savo kilmės šalyje gyvenančius ES piliečius, benamius ir kalinius, kuriems tokia teisė suteikta pagal nacionalinės teisės aktus, galėtų naudotis šia teise;

9. pažymi, kad dėl skirtingos rinkimų kultūros atsirado daug skirtingų rinkimų sistemų; rekomenduoja aiškiais reglamentais, rekomendacijomis ir gairėmis užtikrinti teisės aktų suderinamumą siekiant bendrą Europos rinkimų teisės aktų ir ES piliečių lygybės balsuojant, ypač kai tai susiję su teise registruoti partiją ir būti kandidatu rinkimuose, galimybę balsuoti, kandidatų įtraukimu į rinkimų sąrašus, prieinamumu, balsavimu per įgaliotinį arba nuotoliniu balsavimu ir rinkimų dienomis;

10. pripažįsta, kad 2019 m. buvo gerai organizuotas Europos Parlamento rinkimų procesas, nepaisant netikrumo, susijusio su JK išstojimu iš ES; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad Europos Parlamento sudėtis po Brexit'o sklandžiai pakeista remiantis Parlamento 2018 m. vasario 7 d. rezoliucijoje dėl Europos Parlamento sudėties išdėstyta apsaugos sąlyga;

11. ragina valstybes nares prieš 2024 m. rinkimus konsultuose skirti daugiau išteklių siekiant sustiprinti patikrinimus ir visuomenės narius informuoti, kad daugkartinis balsavimas yra neteisėtas;

12. ragina valstybes nares tobulinti savo teisės aktus, kad benamiams būtų lengviau balsuoti; pabrėžia, kad reikalaujant, jog norintys balsuoti benamiai pateiktų savo adreso patvirtinimą kaip nustatyta 1993 m. gruodžio 6 d. Tarybos direktyvoje 93/109/EB, nustatančioje išsamias priemones Sąjungos piliečiams, gyvenantiems valstybėje narėje ir nesantiems šios valstybės piliečiais, naudotis balsavimo teise ir būti kandidatais per Europos Parlamento rinkimus<sup>(22)</sup> šalyse, kuriose negalima gauti administracinio adreso, jie gali netekti galimybės įgyvendinti savo teisę balsuoti; primygtinai rekomenduoja panaikinti reikalavimą pateikti adreso patvirtinimą, kad benamiams, visateisiams ES piliečiams, būtų lengviau balsuoti;

13. mano, kad priežastys, dėl kurių po 2019 m. rinkimų nepavyko taikyti pagrindinio kandidato proceso renkant Europos Komisijos pirmininką, viena vertus, susijusios su tuo, kad pagrindinio kandidato procesas nebuvo patobulintas atsižvelgiant į 2014 m. patirtį, ir, antra vertus, šis procesas nepaaiškintas ES piliečiams, kurie jį nepakankamai supranta; ketina reformuoti demokratinį Komisijos pirmininko rinkimo procesą iki kitų, 2024 m. vykiančių, Europos Parlamento rinkimų; vis dėlto pažymi, kad Komisijos pirmininko rinkimai visada priklauso nuo to, ar bus užtikrinta Europos Parlamento narių daugumos parama, taip visapusiškai atsižvelgiant į rinkimų rezultatus, kaip numatyta Lisabonos sutartyje;

<sup>(21)</sup> Komisijos 2020 m. birželio 19 d. komunikatas „2019 m. Europos Parlamento rinkimų ataskaita“ (COM(2020)0252).

<sup>(22)</sup> OL L 329, 1993 12 30, p. 34.

**2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis**

14. atkreipia dėmesį į būsimos konferencijos dėl Europos ateities svarbų vaidmenį diskutuojant instituciniais klausimais, taip pat atsižvelgiant į 2019 m. Europos Parlamento rinkimų rezultatus; palankiai vertina būsimą trijų ES institucijų bendrą deklaraciją dėl konferencijos dėl Europos ateities ir ragina skubiai ją priimti; primena Komisijos pirmininkės išipareigojamą spręsti klausimus, konkrečiai susijusius su demokratiniais procesais ir instituciniais klausimais, be kita ko, atsižvelgiant į konferenciją, nedarant poveikio pačios konferencijos priimtiems sprendimams dėl prioritetų, kuriuos reikia nagrinėti, sąrašo;

15. pabrėžia, kad Komisijos ir jos pirmininko rinkimai priklauso nuo daugumos Parlamento narių, o tam realiai reikia sudaryti koaliciją remiantis susitarimu dėl programos, kaip buvo renkant U. von der Leyen vadovaujamą Komisiją;

16. pažymi, kad Europos partijoms ir judėjimams nėra kliūčių prieš Europos Parlamento rinkimus sudaryti koalicijas ir taip parengti bendrą programą ir bendrą koalicijos pagrindinį kandidatą;

17. mano, kad Europos Parlamento rinkimų rezultatai sustiprino politinį Europos Komisijos rinkimų aspektą, todėl reikia tiksliau ir objektyviau tikrinti paskirtųjų Komisijos narių interesų deklaracijas; be to, mano, kad šis procesas parodė, jog reikia atlikti techninį ir nešališką paskirtųjų Komisijos narių interesų deklaracijų vertinimą; pritaria Konstitucinių reikalų komitete (AFCO) ir Teisės reikalų komitete (JURI) rengiamiems svarstymams dėl nepriklausomo etikos organo, kuriam galėtų būti suteikti atitinkami išteklių, sukūrimo; vis dėlto pabrėžia, kad kiekvieno paskirtųjų Komisijos narių ir visos Komisijos narių kolegijos patvirtinimas arba atmetimas galiausiai yra politinis sprendimas, kurį tvirtai valdo Europos Parlamentas;

18. primygtinai reikalauja, kad visi Europos Sąjungos rinkėjai turėtų galimybę balsuoti už pageidaujamą kandidatą į Komisijos pirmininko postą; todėl pakartoja, kad pagrindiniai kandidatai turėtų turėti galimybę būti oficialiais kandidatais per kitus rinkimus visose valstybėse narėse, kur juos išrinktų Europos politinės partijos, ir pasisakytų už vieningą ES rinkimų programą; pabrėžia, kad atsižvelgiant į proporcinę Europos Parlamento rinkimų sistemą Komisijos pirmininko rinkimai turėtų priklausyti nuo jo gebėjimo gauti daugumos Europos Parlamento narių paramą;

19. pažymi, kad šiame pranešime siūlomi ES pirminės teisės pakeitimai, susiję su padidėjusiu Komisijos politiniu vaidmeniu ES sistemoje, turėtų apimti ir individualią bei kolektyvinę Komisijos atsakomybę Parlamentui ir Tarybai, taip pat Tarybos pertvarkymą į antruosius Sąjungos teisėkūros rūmus;

20. siūlo reformuoti Rinkimų teisės aktus ir priimti sprendimą dėl Europos Parlamento sudėties, numatant tiek skubius patobulinimus artėjantiems rinkimams, tiek sutartą privalomą patobulinimų planą laikotarpiui po artimiausių rinkimų;

21. pripažįsta, kad nepaisant to, jog kai kurios valstybės narės dar neratifikavo sutartos Rinkimų teisės aktų reformos, be kita ko kalbant apie konferenciją dėl Europos ateities būtų galima aptarti šiuos elementus, kurie galėtų pagerinti Europos Parlamento rinkimų procesą:

- nauji piliečių nuotolinio balsavimo per Europos Parlamento rinkimus būdai konkrečiomis arba išimtinėmis aplinkybėmis,
- bendros kandidatų įtraukimo į sąrašus ir bendros kampanijos finansavimo taisyklės;
- suderinti pasyviųjų ir aktyviųjų balsavimo teisių standartai visose valstybėse narėse, įskaitant svarstymus visose valstybėse narėse sumažinti minimalų rinkėjų amžių iki 16 metų,
- nuostatos dėl Parlamento narių nedarbingumo laikotarpių, pavyzdžiui, motinystės atostogų, vaiko priežiūros atostogų ar sunkios ligos atvejais;

22. pakartoja savo raginimą įsteigti Europos rinkimų instituciją, kuriai būtų suteikti įgaliojimai stebėti gairių ir nuostatų, susijusių su Europos Parlamento rinkimų teise, įgyvendinimą; rekomenduoja stiprinti nacionalinių rinkimų biurų mainų mechanizmus, kuriuos koordinuotų Europos rinkimų institucija;

2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis

23. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad prieš 2019 m. rinkimus nuolat buvo atskleidžiami kišimosi ir dezinformacijos įrodymai, dažnai esant užsienio subjektų įtakos požymių; palankiai vertina Komisijos ir kitų institucijų pastangas kovoti su užsienio subjektų kišimusi rinkimų kampanijos metu, visų pirma pasitelkiant EIVT Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupę; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, kurių reikia siekiant kovoti su šiais išpuoliais prieš Europos demokratiją, be kita ko nacionaliniu lygmeniu, daug kartų viršija bendrai paskirtus Europos išteklius; primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares gerokai padidinti finansavimą kovai su užsienio subjektų kišimusi; pabrėžia, kad pirmenybę reikia teikti švietimo, kurį vaikai nuo mažens gauna naudodami žiniasklaidą, ir pilietiškumo gerinimui tiek visoje visuomenėje, tiek mokyklose, siekiant ugdyti žmonių gebėjimą kritiškai mąstyti ir nustatyti nepagrįstą informaciją bei nuorodas į patikrinamą informaciją;

24. mano, kad neteisėtas kišimasis į rinkimų procesus nėra būdingas tik užsienio subjektams; mano, kad socialinės žiniasklaidos platformų turinio skatinimo algoritmai turi būti kruopščiai vertinami ir prireikus reguliuojami siekiant užtikrinti, kad piliečiams prieinama informacija nebūtų šališka ir kad jų teisė į informaciją būtų apsaugota rinkimų kampanijų metu ir ne tik;

25. mano, kad atsižvelgiant į sunkumus, su kuriais susiduriama socialinės žiniasklaidos platformose skelbiant politinę reklamą, matyti, kad reikia suderinti kampanijų taisykles visoje Sąjungoje, ypač kai per Europos Parlamento rinkimus iš tiesų vyksta visos Europos masto kampanijos, kuriose būtina laikytis 27 skirtingų teisinių režimų skaitmeninėje erdvėje, politinės partijos ir judėjimai patiria kliūtis ir teisinį netikrumą;

26. primygtinai ragina Komisiją ir Tarybą imtis visų būtinų priemonių siekiant veiksmingai kovoti su užsienio subjektų kišimusi ir dezinformacijos vidaus bei išorės aspektais, visapusiškai bendradarbiauti su Parlamento naujuoju Specialiuoju užsienio kišimosi į visus demokratinis procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją, komitetu (INGE) ir visapusiškai atsižvelgti į jo rekomendacijas, kai tik bus pateiktos jo išvados ir prieš kitus Europos Parlamento rinkimus; ragina Komisiją ir Tarybą šiais klausimais daug glaudžiau bendradarbiauti su Parlamentu, nes mūsų demokratinė institucijų apsauga yra pagrindinė Europos Parlamento kompetencija;

27. pripažįsta svarbų Europos politinių partijų, politinių judėjimų ir fondų vaidmenį skatinant Europos politines diskusijas; vis dėlto pažymi, kad dėl ribojamųjų priemonių Europos ir nacionaliniu lygmenimis Europos politinės partijos negali visapusiškai dalyvauti Europos Parlamento rinkimų kampanijose; be to, pabrėžia, kad joms neleidžiama dalyvauti referendumuose, susijusiuose su Europos klausimais, pavyzdžiui, dėl tarptautinių prekybos susitarimų arba 2016 m. Jungtinės Karalystės referendume dėl narystės ES; ragina toliau derinti nacionalinius ir ES teisės aktus siekiant visoje ES užtikrinti vienodas Europos Parlamento rinkimų sąlygas; siūlo didinti Europos politinių partijų ir judėjimų matomumą balsavimo biuleteniuose nurodant jų pavadinimus ir logotipus, taip pat rekomenduoja tą patį nurodyti visoje medžiagoje, naudojamoje Europos Parlamento rinkimų kampanijose;

28. mano, kad Europos politinių partijų manifestai turėtų būti žinomi prieš rinkimus, o tam reikia aiškių ir skaidrių kampanijų taisyklių; pabrėžia, kad taikant Europos Parlamento rinkimų taisykles turi būti skatinama Europos partinė demokratija, be kita ko, reikalaujant, kad Europos Parlamento rinkimuose dalyvaujančios nacionalinės partijos balsavimo biuletenyje šalia nacionalinio logotipo pateiktų savo atitinkamos Europos partijos logotipą;

29. siūlo iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014 dėl Europos politinių partijų ir Europos politinių fondų statuto ir finansavimo<sup>(23)</sup> siekiant Europos politinėms partijoms ir fondams sudaryti galimybę visapusiškai dalyvauti Europos politinėje erdvėje, vykdyti savo kampanijas, naudoti kampanijų lėšas ir dalyvauti Europos Parlamento rinkimuose, padidinti jų finansavimo skaidrumą, ypač kalbant apie lėšų iš ES biudžeto valdymą ir kai jie finansuojami partijų narių lėšomis, ir uždrausti ES nepriklausančių šalių viešų bei privačių rėmėjų finansavimą; vis dėlto pabrėžia, kad galėtų būti leidžiama mokėti Europos Tarybos šalių partijų narystės mokesčius siekiant skatinti visos Europos politinius ryšius, su sąlyga, kad tai būtų daroma užtikrinant didesnę skaidrumą;

<sup>(23)</sup> OL L 317, 2014 11 4, p. 1.



**2020 m. lapkričio 26 d., penktadienis**

30. atkreipia dėmesį į tai, kad Europos partijų manifestai vis dar nebuvo svarbi politinių diskusijų dėl 2019 m. rinkimų dalis; labai apgailėstauja dėl atvejų, kai tokios diskusijos buvo sutelktos ne į ES, o į nacionalinius klausimus, niekaip nesusijusius su ES politikos formavimu; mano, kad rinkimų Europos aspektą galima labiausiai sustiprinti piliečiams teikiant daugiau informacijos apie ES priimtus sprendimus ir tokių sprendimų poveikį jų kasdieniam gyvenimui;
31. mano, kad sukūrus kasmetinę Europos savaitę, per kurią visuose nacionaliniuose parlamentuose vienu metu nacionalinių parlamentų nariai, Europos Komisijos nariai, Europos Parlamento nariai ir pilietinės visuomenės atstovai diskutuotų dėl Komisijos darbo programos, būtų lengviau kurti susijusias tarpparlamentines viešąsias erdves ir pagerėtų informuotumas apie Europos veiksmus nacionaliniu lygmeniu;
32. ragina Europos lygmeniu parengti suderintą strategiją siekiant užtikrinti, kad Europos Parlamento rinkimai būtų nušviesti žiniasklaidoje, visų pirma užtikrinant diskusijas apie įvairių Europos politinių jėgų politines darbotvarkes, kad būtų kviečiami skirtingų valstybių narių kandidatai į Europos Parlamentą ir kad būtų nušviečiami kampanijos renginiai;
33. ragina visuomeninius transliuotojus, vykdant savo įgaliojimus informuoti visuomenę, rengti ir transliuoti pagrindinių kandidatų ir kandidatų į Europos Parlamentą debatus;
34. mano, kad Europos Parlamento rinkimų rezultatai aiškiai rodo, kad reikia išsamių institucinių apmąstymų, kurie sudarytų galimybę piliečiams, pilietinei visuomenei ir jų atstovams formuoti Sąjungos ateitį; pabrėžia, kad dėl COVID-19 protrūkio reikia dar skubiau vykdyti institucinių reformų procesą Europos lygmeniu; todėl ragina visus institucinius partnerius prisiimti atsakomybę ir surengti plataus užmojo, interaktyvią ir įtraukią konferenciją dėl Europos ateities, kurioje galėtų dalyvauti piliečiai, pilietinė visuomenė ir jų atstovai ir kuri, siekdama apčiuopiamų rezultatų, stiprintų atstovaujамąją demokratiją ir ES atsparumą, taip pat vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su konferencijos išvadomis, kurios turėtų iš esmės pakeisti ES politiką ir institucinę struktūrą ir atgaivinti Europos projektą;
35. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.
-